

התכנית ללימודי פרשנות ותרבות

התוכנית ללימודי פרשנות ותרבות הוקמה בשנת 1999 והיתה למסגרת הראשונה בישראל שהציעה לימודי פרשנות ותרבות לתארים מתקדמים. התכנית מציעה מגוון נקודות מבט תיאורטיות לניתוח ופרשנות של כל תחום של פעילות אנושית. תוכנית הלימודים מבוססת על הבנת המונח "תרבות" במובנו הרחב ביותר הכולל – מעבר ליצירות המזוהות עם תרבות (אמנות, ספרות או מוסיקה) – את מכלול הפעילויות האנושיות המאורגנות במסגרת שפה, מוסדות ופרקטיקות. ההנחה הבסיסית שלנו היא ניתן לפרש ולחקור את רוב הדברים כתופעה תרבותית ובאופן המשלב בין נקודות מבט שונות. בזכות רוחב היריעה התיאורטי והמתודולוגי, הסטודנטיות והסטודנטים בתכנית נהנים מחופש יוצא דופן בבחירת נושאי הכתיבה ואופן הגישה אל מושאי המחקר.

התוכנית ללימודי פרשנות ותרבות עוסקת במרחב התרבותי והפרשני על מכלול היבטיו: תיאוריות של פרשנות, פרשנות של טקסטים, ניתוח של מוסדות ופרקטיקות חברתיות. כל התחומים הללו עוסקים בפרשנות של עובדות, טקסטים תרבותיים והתנהגויות אנושיות ומפגישים בין מדעי הרוח, הטבע, החברה, יהדות, משפטים דגשים אלו יתבטאו בבחירת קורסי הבחירה וכמובן בהתמחות הקשורה בעבודת המחקר ובהנחיה לקראתה. התוכנית מאגדת תחת קורת גג אחת חוקרים וחוקרות שהעניין האינטלקטואלי שלהם מפגיש בין דיסציפלינות של ידע וכלים תיאורטיים ופרשניים שונים.

הלימודים בתכנית לפרשנות ותרבות הם לימודי תואר שני ושלישי ומכוונים לסטודנטים ולסטודנטיות שסיימו את לימודי התואר הראשון ו/או השני שלהם בהצטיינות ואשר מגלים רצון ויכולת ללימודים בינתחומיים ממספר דיסציפלינות. קבלתם של סטודנטים הבאים למסלול כאשר באמתחתם החשיבה והידע מתחום אחד שבו הצטיינו היא בסיס חשוב ללימוד הבין-תחומי.

מכסת השעות משקפת את העובדה שהתלמידים נדרשים ללמוד תחומי ידע שאין להם היכרות מוקדמת עימם וכן להטמיע בכתיבתם הגות בינתחומית. הקורסים בתכנית מכשירים למחקר כזה והסטודנטים אף יכולים לשלב כלים מתודיים מהקורסים השונים למתודה מקורית משלהם.

כל התלמידים המעוניינים ללמוד במסגרת התכנית יעברו ראיון קבלה. במסלולים המחקריים (תואר שני עם תיזה, המסלול המשולב ותואר שלישי) המועמדים יתבקשו להגיש לקראת הראיון חיבור קצר בו יציעו רעיון למחקר (שאליו לא יהיו מחויבים בהמשך לימודיהם).

ניתן ללמוד בתכנית לתארים הבאים לפי הדרישות והתנאים המפורטים להלן:

תואר שני (מ.א., מוסמר)

1. עם תיזה

2. ללא תיזה

תואר שלישי (דוקטורט)

3. לתלמידים שסיימו תואר שני עם תיזה בתכנית ללימודי פרשנות ותרבות

4. לתלמידים שסיימו תואר שני עם תיזה מחוץ לתכנית – התמחות פרשנות ותרבות

5. לתלמידים שסיימו תואר שני עם תיזה מחוץ לתכנית – התמחות פרשנות ופסיכואנליזה

המסלול הישיר והמסלול המשולב

תארי הלימוד, דרישותיהם ותנאיהם – החל משנה"ל תשפ"א, 13 באוגוסט 2020

תואר שני עם תיזה

למי מיועד - בעלי תואר ראשון מאוניברסיטה מוכרת על ידי המועצה להשכלה גבוהה

תנאי קבלה – ציון סף בתואר ראשון של ממוצע 85 וראיון קבלה מטעם התכנית

משך הלימודים ולוחות זמנים להגשת הצעת מחקר ותיזה – בהתאם לתקנון ונהלי בית הספר ללימודים מתקדמים

חובות כלליות – קורסים בהיקף של 14 ש"ש והגשת עבודת מחקר (תיזה) כולל הגנה

קורסי חובה – 5 קורסי חובה בהיקף של 10 ש"ש

קורסי בחירה – קורס בחירה אחד בהיקף של 2 ש"ש

סמינריונים – סמינריון אחד בהיקף של 2 ש"ש

קולוקויום – חובת נוכחות בקולוקויום הכללי של התכנית (ניתן להשתתף גם בקולוקויום של מסלול פרשנות ופסיכואנליזה)

חובות נוספות – פטור מאנגלית וקורסי יהדות בתאם לדרישות האוניברסיטה

קוד תיזה – חובת רישום החל משנה ב'

הנחיה – התלמיד ימצא מנחה מתאים מתוך הסגל האקדמי של אוניברסיטת בר אילן בהתאם לנושא המחקר ובהתייעצות עם מורי החוג ו/או ראש התכנית לא יאוחר מתחילת סמסטר א' של שנה ב'. הצעת מחקר יש להגיש עד סוף סמסטר א' של שנת הלימודים השנייה.

הערה: תלמידים מצטיינים במסלול זה יוכלו לעבור **למסלול המשולב לדוקטורט** (פירוט להלן). על פי הקריטריונים והתקנות של בית הספר ללימודים מתקדמים. במקרה זה אם המועמדים עומדים בסף הקבלה, לאחר השלמת שתי שנות לימוד יגישו הסטודנטים הצעה לדוקטורט. לאחר אישור הצעת המחקר ולאחר שירשמו למסלול המשולב לתואר שלישי, יהפכו לתלמידים מן המניין לתואר שלישי.

תלמידים שלא זכו לציון ממוצע של 90 בלימודיהם לתואר שני עם תיזה ואינם מגלים כשירות להמשיך בלימודים לתואר שלישי יוכלו לסיים את התואר השני ללא תיזה עם השלמת מכסת הקורסים הנדרשת.

תואר שני ללא תיזה

למי מיועד – בעלי תואר ראשון מאוניברסיטה מוכרת על ידי המועצה להשכלה גבוהה

תנאי קבלה – ציון 85 בתואר ראשון של ממוצע 85 וראיון קבלה מטעם התכנית

משך הלימודים – בהתאם לתקנון ונהלי בית הספר ללימודים מתקדמים

חובות כלליות – קורסים בהיקף של 18 ש"ש

קורסי חובה – 5 קורסי חובה בהיקף של 10 ש"ש

קורסי בחירה – 2 קורסי בחירה בהיקף של 4 ש"ש

סמינריונים – 2 סמינריונים בהיקף של 4 ש"ש

קולוקויום – חובת נוכחות בקולוקיום הכללי של התכנית (ניתן להשתתף גם בקולוקיום של מסלול פרשנות ופסיכואנליזה)

חובות נוספות – פטור מאנגלית וקורסי יהדות בתאם לדרישות האוניברסיטה

הערה: תלמידים במסלול זה לא יוכלו להמשיך לדוקטורט אלא אם כן ישלימו כתיבת עבודה שוות-ערך לתיזה על פי נהלי בית הספר ללימודים מתקדמים.

תואר שלישי לתלמידים שסיימו תואר שני עם תיזה בתכנית ללימודי פרשנות ותרבות

למי מיועד – בעלי תואר שני עם תיזה שסיימו לימודיהם בתכנית לפרשנות ותרבות

תנאי קבלה – ממוצע ציונים לתואר שני 87, ציון תיזה – 90.

משך הלימודים ולוחות זמנים להגשת הצעת מחקר ודוקטורט – בהתאם לתקנון ונהלי בית הספר ללימודים מתקדמים

חובות כלליות – קורסים בהיקף 6 ש"ש

קורסי בחירה – 3 קורסי בחירה בהיקף של 6 ש"ש. אם הקורסים הם מתוך התכנית עליהם להשיג ציון עובר ללא צורך בהגשת עבודות. בקורסי בחירה מחוץ לתכנית החובות תלויות במרצה ובקורס.

חובות נוספות – נוכחות בקולוקיום המחלקתי הכללי עד לסיום שמיעת כל קורסי החובה, וסדנת דוקטורנטים במשך כל שנות הלימוד לתואר ובמשך שנה אחת לאחר אישור הצעת המחקר.

קוד דוקטורט – חובת רישום החל משנה א' ועד לסיום התואר

הנחיה – התלמיד ימצא מנחה מתאים מבין מורי התכנית ו/או מחוץ לתכנית בהתאם לנושא המחקר ובהתיעצות עם מורי החוג ו/או ראש התכנית לא יאוחר מתחילת השנה השניה ללימודים.

תואר שלישי לתלמידים שסיימו תואר שני עם תיזה מחוץ לתכנית – התמחות פרשנות

ותרבות

למי מיועד – בעלי תואר שני עם תיזה מחוץ לתכנית לפרשנות ותרבות מאוניברסיטה מוכרת על ידי המועצה להשכלה גבוהה

תנאי קבלה – ממוצע ציונים לתואר שני 87, ציון תיזה – 90, וראיון קבלה מטעם התכנית

משך הלימודים ולוחות זמנים להגשת הצעת מחקר ודוקטורט – בהתאם לתקנון ונהלי בית הספר ללימודים מתקדמים

חובות כלליות – קורסים בהיקף 18 ש"ש

קורסי חובה – 5 קורסי חובה בהיקף של 10 ש"ש

קורסי בחירה – 3 קורסי בחירה בהיקף של 6 ש"ש

סמינריונים – 1 סמינריון בהיקף של 2 ש"ש

חובות נוספות – נוכחות בקולוקיום המחלקתי הכללי עד לסיום שמיעת כל קורסי החובה, וסדנת דוקטורנטים החל מהשנה השניה לתואר ובמשך שנה אחת לאחר אישור הצעת המחקר.

הנחיה – התלמיד ימצא מנחה מתאים מבין מורי התכנית ו/או מחוץ לתכנית בהתאם לנושא המחקר ובהתייעצות עם מורי החוג ו/או ראש התכנית לא יאוחר מתחילת השנה השניה ללימודים.

תואר שלישי לתלמידים שסיימו תואר שני עם תיזה מחוץ לתכנית – התמחות פרשנות

ופסיכואנליזה

למי מיועד – בעלי תואר שני עם תיזה מחוץ לתכנית לפרשנות ותרבות במקצועות בריאות הנפש ומקצועות טיפוליים מאוניברסיטה מוכרת על ידי המועצה להשכלה גבוהה

תנאי קבלה – ממוצע ציונים לתואר שני 87, ציון תיזה – 90, וראיון קבלה מטעם התכנית

משך הלימודים ולוחות זמנים להגשת הצעת מחקר ודוקטורט – בהתאם לתקנון ונהלי בית הספר ללימודים מתקדמים

חובות כלליות – קורסים בהיקף 18 ש"ש

קורסי חובה – 6 קורסי חובה בהיקף של 12 ש"ש

קורסי בחירה – 2 קורסי בחירה בהיקף של 4 ש"ש

תלמידי מסלול פרשנות ופסיכואנליזה אשר הצעת המחקר שלהם הוגשה למזכירות, יקבלו ציון עובר על **אחד מקורסי הבחירה** (חובת נוכחות מבלי להגיש עבודה) ובלבד שקורס זה נלמד בתכנית משנת תשע"ח ואילך.

סמינריונים – 1 סמינריון בהיקף של 2 ש"ש

חובות נוספות – נוכחות בקולוקיום המחלקתי הכללי ובקולוקיום פרשנות ופסיכואנליזה עד לסיום שמיעת כל קורסי החובה, וסדנת דוקטורנטים החל מהשנה השניה לתואר ובמשך שנה אחת לאחר אישור הצעת המחקר.

קוד דוקטורט – חובת רישום החל משנה א' ועד לסיום התואר

הנחיה – התלמיד ימצא מנחה מתאים מבין מורי התכנית ו/או מחוץ לתכנית בהתאם לנושא המחקר ובהתייעצות עם מורי החוג ו/או ראש התכנית לא יאוחר מתחילת השנה השניה ללימודים.

המסלול הישיר והמסלול המשולב לתואר שלישי

למי מיועד – (1) מסלול ישיר - בעלי תואר ראשון מאוניברסיטה מוכרת על ידי המועצה להשכלה גבוהה שסיימו לימודיהם **בהצטיינות** בשנתיים האחרונות בתחום בעל זיקה אקדמית לתחומי העניין בתכנית ומעונינים במסלול מחקרי (2) **המסלול המשולב** - תלמידים **מצטיינים** שלומדים לתואר שני בתכנית ללימודי פרשנות ותרבות ומעונינים לשלב דוקטורט. מסלול זה מאפשר לתלמידים מצטיינים על סמך הישגיהם בתום השנה הראשונה ללימודים **לבוא ליעוץ לגבי התאמה למסלול**. תלמידים שימצאו מתאימים יוכלו לגשת לכתיבת הצעת הדוקטורט במהלך השנה השלישית ללימודים ללא צורך בכתיבת תיזה או עבודה שוות-ערך לתיזה. במקרה זה אם המועמדים עומדים בסף הקבלה, לאחר השלמת שתי שנות לימוד יגישו הסטודנטים הצעה לדוקטורט במהלך השנה השלישית ללימודים. לאחר אישור הצעת המחקר ולאחר שירשמו למסלול המשולב לתואר שלישי, יהפכו לתלמידים מן המניין לתואר שלישי.

תנאי קבלה – (1) למסלול הישיר - תלמידים בעלי תואר ראשון בממוצע ציונים של 90 וראיון קבלה מטעם התכנית (2) **למסלול המשולב** - תלמידים הלומדים לתואר שני בתכנית ללימודי פרשנות ותרבות שהשיגו ממוצע ציונים של 90 בתשעה קורסים (18 ש"ש) שנלמדו במשך שנתיים ראשונות בתכנית.

משך הלימודים ולוחות זמנים להגשת הצעת מחקר ודוקטורט – התלמיד ירשם תחילה לתואר שני ולקראת סוף שנת הלימודים השניה יסיים את מכסת הקורסים לתואר שני ללא תיזה (18 ש"ש) ויגיש הצעת מחקר לדוקטורט במהלך השנה השלישית ללימודים. עם אישור הצעת המחקר ירשם למסלול המשולב לתואר שלישי, יהפוך לתלמיד תואר שלישי ואז ישלים את מכסת הקורסים לדוקטורט ויכתוב דיסרטציה.

חובות כלליות – קורסים בהיקף 18 ש"ש עד לשנת הלימודים השניה בתכנית לפי המתכונת של תואר שני ללא תיזה ועוד 6 ש"ש לאחר אישור הצעת המחקר לדוקטורט ורישום למסלול המשולב לדוקטורט (סה"כ 24 ש"ש).

קורסי חובה – 5 קורסי חובה בהיקף של 10 ש"ש עד לתום השנה השניה ללימודים בתואר שני.

קורסי בחירה – 2 קורסי בחירה בהיקף של 4 ש"ש עד לתום השנה השניה ועוד 3 קורסי בחירה בהיקף 6 ש"ש לאחר אישור הצעת המחקר לדוקטורט ורישום לתואר שלישי במסלול המשולב. לגבי הקורסים שלאחר הגשת הצעת הדוקטורט ורישום לתואר שלישי במסלול המשולב - אם הקורסים הם מתוך התכנית עליהם להשיג ציון "עובר" ללא צורך בהגשת עבודות. בקורסי בחירה מחוץ לתכנית החובות תלויות במרצה ובקורס.

סמינריונים – 2 סמינריונים בהיקף של 4 ש"ש עד לסוף השנה השניה ללימודים.

הערה – חשוב להקפיד על לוחות הזמנים: כל הקורסים בהיקף של 18 ש"ש חייבים להלקח עד סוף השנה השניה ללימודים ועד למעמד הגשת הצעת המחקר לדוקטורט.

חובות נוספות – נוכחות בקולוקיום המחלקתי הכללי עד לסיום שמיעת כל קורסי החובה, וסדנת דוקטורנטים במשך כל שנות הלימוד לתואר ובמשך שנה אחת לאחר אישור הצעת המחקר.

הנחיה – התלמיד ימצא מנחה מתאים מבין מורי התכנית ו/או מחוץ לתכנית בהתאם לנושא המחקר ובהתייעצות עם מורי החוג ו/או ראש התכנית לא יאוחר מתחילת השנה השניה ללימודים.

קורסי החובה בתכנית

1. הרמנויטיקה
2. פרשנות השיח
3. מבוא לתיאוריות ביקורתיות
4. תיאוריה וביקורת מפסיכואנליזה ועד פוסט-הומניזם
5. תיאוריות של תרבות: היבטים סוציולוגיים ואנתרופולוגיים
6. הרמנויטיקה ופוסט מודרניזם: היבטים פסיכואנליטיים (חובה למסלול פסיכואנליזה ופרשנות)

מלגות

תיבדק אפשרות למתן מלגות לסטודנטים על סמך מצוינותם והישגיהם בתכנית.

הוראות לכתיבת עבודת הגמר בתואר השני

ראו תקנון בית הספר ללימודים מתקדמים בפרק המבוא.

בחינת גמר בתואר השני

בחינת הגמר תתבסס על עבודת הגמר ועל הביבליוגרפיה ששימשה בסיס לעבודת המחקר.

ידיעת שפות

אנגלית לתואר שני ושלישי (פרטים על מבחני המיון, רמות הקורסים שייקבעו והקריטריונים למתן פטור לזכאים – ראו בפרק המבוא בתקנון בית הספר ללימודים מתקדמים).

המנחה בתיאום עם יו"ר הוועדה המחלקתית רשאי לחייב את המועמד ללמוד שפה זרה נוספת הנדרשת לביצוע עבודת המחקר.

לימודי יהדות

על פי הדרישות הכלליות לתואר שני ושלישי (ראו בפרק המבוא בתקנון בית הספר ללימודים מתקדמים).

